

Geraadpleegde bronnen:

- MIENIS, H.K. (2006): De Siciliaanse kielnaaktslak *Milax nigricans* (Philippi, 1836) in Nederland (Gastropoda, Pulmonata, Milacidae). – *Basteria*, Supplement 3: 87-88.
- MIENIS, H.K. (2007a): A second record of *Milax nigricans* (Philippi, 1836) from the Netherlands. – *Tentacle* 15: 15-16.
- MIENIS, H.K. (2007b): Een voorlopig overzicht van de land- en zoetwatermollusken van 'het Fort aan de Middenweg' in de Beemster, Noord-Holland. – *De Kreukel* 43(5): 67-70.
- MIENIS, H.K. (2008a): Drie exotische naaktslakken op 'Fort aan de Nekkerweg'. – *Het Hoornblad* 56: 20-21.
- MIENIS, H.K. (2008b): De land- en zoetwater mollusken van het 'Fort aan de Nekkerweg', de Beemster, Noord-Holland. – *Spirula* 362: 38-40.
- MIENIS, H.K. (2009): Weekdieren van de inundatiesluis behorende tot de Stelling van Amsterdam in de Beemster. De – *Kreukel* 45(10): 137-138.
- MIENIS, H.K. (2010): Weekdieren van de inundatiesluis behorende tot de Stelling van Amsterdam in de Beemster, 2. – *De Kreukel* 46(10): 187-188.
- MIENIS, H.K. (2012): Een voorlopige samenvatting betreffende de weekdierfauna van de inundatiesluis behorende tot de Stelling van Amsterdam in de Beemster. – *Spirula* 384: 8-10.

Adres van de auteur:

mienis@netzer.org.il

Tabel 1. Weekdieren aangetroffen in het gebied behorende tot de inundatiesluis in de Zuiddijk van de Beemster (2009-2012)

Leverbotslak	<i>Galba truncatula</i> (Müller, 1774)
Plompe dwergslak	<i>Carychium minimum</i> Müller, 1774
Slanke dwergslak	<i>Carychium tridentatum</i> (Risso, 1826)
Slanke barnsteenslak	<i>Oxyloma elegans</i> (Risso, 1826)
Gewone barnsteenslak	<i>Succinea putris</i> (Linnaeus, 1758)
Langwerpige barnsteenslak	<i>Succinella oblonga</i> (Draparnaud, 1801)
Glanzende agaathoren	<i>Cochlicopa lubrica</i> (Müller, 1774)
Slanke agaathoren	<i>Cochlicopa lubricella</i> (Rossmässler, 1834)
Geribde jachthorenslak	<i>Vallonia costata</i> (Müller, 1774)
Scheve jachthorenslak	<i>Vallonia excentrica</i> Sterki, 1893
Fraaie jachthorenslak	<i>Vallonia pulchella</i> (Müller, 1774)
Dikke korfslak	<i>Vertigo antivertigo</i> (Draparnaud, 1801)
Dwerg-korfslak	<i>Vertigo pygmaea</i> (Draparnaud, 1801)
Dwergpuntje	<i>Punctum pygmaeum</i> (Draparnaud, 1801)
Boerenknoopje	<i>Discus rotundatus</i> (Müller, 1774)
Kleine kristalslak	<i>Vitrea contracta</i> (Westerlund, 1871)
Donkere glimslak	<i>Zonitoides nitidus</i> (Müller, 1774)
Bruine blinkslak	<i>Aegopinella nitidula</i> (Draparnaud, 1805)
Kelder-glansslak	<i>Oxychilus cellarius</i> (Müller, 1774)
Grote glansslak	<i>Oxychilus draparnaudi</i> (Beck, 1837)
Siciliaanse kielnaaktslak	<i>Milax nigricans</i> (Philippi, 1836)
Gewone wormslak	<i>Boettgerilla pallens</i> Simroth, 1912
Kleine akkerslak	<i>Deroceras laeve</i> (Müller, 1774)
Gevlekte akkerslak	<i>Deroceras reticulatum</i> (Müller, 1774)
Grauwe wegslak	<i>Arion circumscriptus</i> Johnston, 1828
Donkere wegslak	<i>Arion distinctus</i> Mabilie, 1868
Gewone wegslak	<i>Arion rufus</i> (Linnaeus, 1758)
Gewone haarslak	<i>Trochulus hispidus</i> (Linnaeus, 1758)
Gewone tuinslak	<i>Cepaea nemoralis</i> (Linnaeus, 1758)
Segrijnslak	<i>Cornu aspersum</i> (Müller, 1774)

Nog meer landslakken op de Joodse begraafplaats in Monnickendam**Henk K. Mienis****More terrestrial snails and slugs from the Jewish cemetery in Monnickendam**

Summary. Fieldwork carried out in the autumn of 2012 revealed the presence of six additional terrestrial gastropods not reported before from this Jewish cemetery in Monnickendam, province of North Holland, the Netherlands: the snails *Carychium minimum*, *Carychium tridentatum*, *Vitrea contracta*, *Oxychilus draparnaudi* and *Ceciliooides acicula* and the slug *Deroceras laeve*. This means that at least 22 species of terrestrial gastropods are living in this cemetery.

Inleiding

Onlangs heb ik een overzicht gegeven van de landslakken die leven op de kleine Joodse begraafplaats in Monnickendam (Mienis, 2012). Deze gegevens waren gebaseerd op materiaal verzameld gedurende veldwerk uitgevoerd in 2010 en 2011. In totaal konden 16 soorten geregistreerd worden: tien huisjesslakken en zes naaktslakken. Deze samenvatting werd besloten met de volgende zin: "Waarschijnlijk kunnen op deze begraafplaats nog enkele, vooral kleinere soorten aangetroffen worden...". Op 2 oktober 2012 heb ik daarom deze begraafplaats nogmaals bezocht, waarbij de aandacht vooral uitging naar de kleinere soorten. Dit onderzoek heeft inderdaad zes soorten opgeleverd die daar nog niet eerder gevonden waren.

De oogst van oktober 2012

Door de vele regen in de voorafgaande dagen kon de aanwezigheid van twee karakteristieke, hygrofiele soorten vastgesteld worden namelijk de Plompe dwergslak *Carychium minimum* Müller, 1774 en de Kleine akkerslak *Deroceras laeve* (Müller, 1774). Op de drogere delen van de begraafplaats, aan de voet van de oude stadsmuur, werden onder stenen en stukjes hout de Slanke dwergslak *Carychium tridentatum* (Risso, 1826), de Kleine kristalslak *Vitrea contracta* (Westerlund, 1871) en de Grote glansslak *Oxychilus draparnaudi* (Beck, 1837) aangetroffen. Een molshoop leverde tenslotte nog de verrassende vondst van een Gewone blindslak *Ceciliooides acicula* (Müller, 1774) op.

Door deze vondsten zijn nu van deze begraafplaats 22 soorten bekend: 15 huisjesslakken en zeven naaktslakken (tabel 1).

Geraadpleegde bronnen:

MIENIS, H.K. (2012): Landslakken op de Joodse begraafplaats in Monnickendam. – *Spirula* 386: 80-81.

REISE, H., HUTCHINSON, J.M.C., SCHUNACK, S. & SCHLITT, B., 2011. *Deroceras panormitanum* and congeners from Malta and Sicily, with a redescription of the widespread pest slug as *Deroceras invadens* n.sp. – *Folia Malacologica* 19 (4): 201-223.

Adres van de auteur:
mienis@netzer.org.il

Fig. 1. De Joodse begraafplaats in Monnickendam.
Foto: Henk Mienis.

Tabel 1. Landslakken aangetroffen op de Joodse begraafplaats in Monnickendam in de herfst van 2010, 2011 en 2012

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	09.09.2010	26.09.2011	02.10.2012
Plompe dwergslak	<i>Carychium minimum</i>	-	-	+
Slanke dwergslak	<i>Carychium tridentatum</i>	-	-	+
Glanzende agaathoren	<i>Cochlicopa lubrica</i>	-	+	+
Geribde jachthorenslak	<i>Vallonia costata</i>	-	+	+
Gewone blindslak	<i>Cecilioides acicula</i>	-	-	+
Boerenknopje	<i>Discus rotundatus</i>	+	+	+
Kleine kristalslak	<i>Vitrea contracta</i>	-	-	+
Donkere glimslak	<i>Zonitoides nitidus</i>	-	+	+
Kelder-glansslak	<i>Oxychilus cellarius</i>	+	-	+
Grote glansslak	<i>Oxychilus draparnaudi</i>	-	-	+
Bruine blinkslak	<i>Aegopinella nitidula</i>	-	+	+
Gele kielnaaktslak	<i>Tandonia sowerbyi</i>	-	+	-
Gele aardslak	<i>Limacus flavus</i>	-	+	-
Zuidelijk akkerslak*	<i>Deroceras invadens*</i>	-	+	+
Kleine akkerslak	<i>Deroceras laeve</i>	-	-	+
Gevlekte akkerslak	<i>Deroceras reticulatum</i>	+	+	+
Donkere wegslak	<i>Arion distinctus</i>	+	+	+
Gewone wegslak	<i>Arion rufus</i>	+	+	+
Gekielde loofslak	<i>Hygromia cinctella</i>	-	+	+
Gewone haarslak	<i>Trochulus hispidus</i>	+	+	+
Gewone tuinslak	<i>Cepaea nemoralis</i>	+	+	+
Segrijnslak	<i>Cornu aspersum</i>	+	+	+
	Total:	8	15	20

* De Zuidelijke akkerslak stond tot nog toe bekend als *Deroceras panormitanum* (Lesson & Pollonera, 1882) maar Reise et al. (2011) hebben onlangs aangetoond dat deze in Europa invasieve akkerslak niet identiek is aan *Deroceras panormitanum* van Sicilië en Malta maar een zelfstandige soort is die beschreven werd als *Deroceras invadens* Reise, Hutchinson, Schunack & Schlitt, 2011. Deze verandering in de wetenschappelijke naam heeft geen invloed op de Nederlandse naam.

Bram van der Bij
Burg. van Bruggenstraat 41
NL-1165 NV Halfweg
the Netherlands
Tel.: (+31)(0)20.4977772
e-mail: anvdbij@xs4all.nl
website: <http://www.xs4all.nl/~anvdbij/lijst.html>

Free catalogue - 1000th reprints, magazines and books about recent and fossil molluscs
List of missing items welcome - moderate prices
Xerox-copy service -postal affairs
See also:

<http://grimwade.biochem.unimelb.edu/~bgl/cat2mala.htm>

FERNAND & RIKA DE DONDER

Melsbroeksestraat 21
B-1800 Peutie-Vilvoorde - BELGIUM
Tel.: +32 (0)2 253 99 54 - Fax: +32 (0)2 252 37 15
e-mail: fernand.de.donder@pandora.be
Visit our website at <http://www.dedondershells.be>

WORLDWIDE SPECIMEN SHELLS

10 Minutes from Brussels Airport. Visitors welcome.

All families from the very common to the ultra rare,
specialized in Pectinidae, Philippine shells and
European shells

*Specimen shells and books on shells, free lists on request.
Satisfaction guaranteed!*